

DOS & DON'TS

Съвети за използването на
„Политики, стратегии и мрежи” в
образованието по предприемачество
и професионалния свят

ОБОСНОВКА

„Разгръщане на творчеството и иновациите, включително предприемчивостта, при всички степени на образование и обучение” е стратегическа цел 4 от Стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението („ЕСЕТ 2020 г.”) (2009/С 119/02).

Настоящият документ следва споразумението за европейско сътрудничество относно стратегическите цели, използването на европейски програми, по-специално в областта на ученето през целия живот, разработването и използването на общи референтни средства и подходи, периодично наблюдение и т.н.

Въз основа на това, „Образованието по предприемачество и професионалният свят“ (ЕЕ & WoW), мрежа по програма „Коменски”, разработи набор от дескриптори по съответните точки от тези „Съвети” за ефективно образование по предприемачество.

Тези „Съвети” обхващат три тематични области: „Предприемачески дух”, „Умения за управление на кариерата и преход към професионалния свят” и „Политики, стратегии и мрежи”, и са публикувани в два отделни документа.

Настоящият документ съдържа съвети за използването на „Политики, стратегии и мрежи” и е разработен от работна група на Мрежата “ЕЕ & WoW” с партньори от Австрия, България, Дания, Гърция, Италия, Испания, Швеция, Нидерландия, Турция.

Той е инструмент, предназначен за ползване от политици и от работещите в сферата на образованието, за бърза самооценка на собствената област на отговорности във връзка с образованието по предприемачество (ОП) и кариерното образование (КО) с фокус върху нуждите и изискванията на професионалния свят.

До каква степен точките са изпълнени може да се оцени по следната скала:

- 1 никак
- 2 взети предвид, но все още неразработени
- 3 в процес на разработване
- 4 изпълнени до определена степен
- 5 изпълнени

Този документ е разделен на 12 категории и предлага холистичен поглед към всички въпроси, свързани с ПО/КО.

Препоръчително е настоящият документ да се използва гъвкаво, съобразно обстоятелствата и личните нужди. Документът разглежда всички 12 категории, като предлага 68 съвета какво да се прави и 35 съвета какво да не се прави, както и няколко категории от особен интерес, които да се използват на национално, регионално или местно равнище в училищата или в други образователни институции.

DOS & DON'TS

Съвети за използването на „Политики, стратегии и мрежи“ в образованието по предприемачество и професионалния свят

КАТЕГОРИЯ 1: ЦЕЛИ

Националната цел и конкретните цели на образованието по предприемачество (ОП) и кариерното образование (КО) произтичат от 4-тия приоритет на Стратегията за образование и обучение 2020 г. на Европейския съюз и от 7-та компетентност „Инициативност и предприемчивост“ на Европейската референтна рамка. ОП/КО се фокусира върху развиването на умения и компетентности, които са необходими да подготвят учениците за бързо променящия се, изпълнен с предизвикателства и глобализиращ се свят, включително професионалния свят. Образованието по предприемачество е холистичен подход, който включва дейности както в, така и извън училище, и обхваща дейности в тесен и широк смисъл – от лични и социални компетентности и умения за управление на кариерата (УКО) до способност за създаване на собствена компания и усъвършенстване на предприемаческите умения и нагласи.

В следния текст ОП означава винаги ОП/КО/УКО от холистична гледна точка.

Степен на изпълнение:

- 1 никак
- 2 взети предвид, но все още неразработени
- 3 в процес на разработване
- 4 изпълнени до определена степен
- 5 изпълнени

1. На национално равнище има политическо разбиране и тълкуване на визията на „Европа 2020“ и по-конкретно на ОП.
2. Националните политики, стратегии и управление на ОП са адаптирани, за да отговарят на нуждите и изискванията на днешното общество и образователната система, както и на нуждите и изискванията на професионалния свят.
3. ОП обхваща всички възрастови групи, като се започва от най-ранния етап на образованието в детството до висшето образование и образованието за възрастни, и се стимулира усъвършенстването на уменията и компетентностите чрез учебни методи и дейности в и извън училище и формалното учене.
4. Стратегиите и политиките на ОП включват всички аспекти и измерения, например развиване на таланта и потенциала на отделния човек, уменията за управление на кариерата, вътрешнофирмените предприемачески компетентности, уменията и нагласите за предприемачество и създаване на предприятия.
5. Правителството дава насоки за прилагането и включването на ОП в националното и/или регионалното образователно законодателство и учебните планове.
6. Националното и регионалното образователно законодателство дава насоки и инструменти, които позволяват на училищните ръководства непрекъснато да оценяват и развиват ОП/КО в училищата.
7. На национално и/или регионално равнище съществува процедура за оценяване постигнатите цели по отношение ОП.

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1. Не гледайте на ОП като избираема дейност, подходяща само за тези, които се интересуват от него.
2. Не подхождайте към ОП в рамките на откъслечни инициативи, които не са застъпени в политически документи.
3. Не гледайте на ОП като образователна дейност, насочена единствено към бизнеса и икономиката.

КАТЕГОРИЯ 2: ЦЕЛЕВИ ГРУПИ

Стратегиите, политиките и управлението в ОП са застъпени и се подкрепят в училищата, мрежите и компаниите, които са част от живота на децата и младежите. Целевите групи на дейностите на ОП са например учители, родители, кариерни консултанти, директори, младежки възпитатели, обучители и съветници по професионално ориентиране – всички дейности на ОП са насочени главно към децата, младежите, учениците в и извън училище и формалното образование.

Степен на изпълнение:

- 1 никак
- 2 взети предвид, но все още неразработени
- 3 в процес на разработване
- 4 изпълнени до определена степен
- 5 изпълнени

1. Стратегиите, политиките и управлението в ОП са насочени към всички целеви групи, които имат отношение за постигане на съответните ефективни процедури и процеси в ОП.
2. Като преки целеви групи са идентифицирани всички възрастови групи, ученици и лица на всички етапи и от всички сфери на живота, пазара на труда и професионалния свят.
3. Идентифицирани са всички непреки целеви групи, които имат отношение към дейностите на ОП, например учители, обучители, съветници по професионално ориентиране, младежки възпитатели и др.
4. ОП се развива в сътрудничество с местните мрежи за всяко училище и регион, така че ОП се развива в съгласие с общите, регионалните и местните нужди и изисквания на обществото и професионалния свят.

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1. Не поставяйте фокус само върху една единствена група заинтересовани страни или целева група.
2. Не свързвайте дейностите на ОП единствено с образователни дейности в областта на икономическото или професионалното образование.
3. Не насочвайте дейностите на ОП само към специфични области на училищното образование.

КАТЕГОРИЯ 3: КОМПЕТЕНТНОСТИ

Образованието по предприемачество цели да развие и насърчи общи компетентности и умения за управление на кариерата като инициативност, отговорност, себепознание, решаване на проблеми и превръщане на идеите в действие. ОП е въпрос за развиване на любознателност, самоувереност, креативност и смелост за поемане на рискове. ОП също насърчава предприемаческите уменията за учене като вземане на решения, комуникативност и сътрудничество. ОП подкрепя учениците да развият тези умения и нагласи, които насърчават предприемачеството, предприемчивостта и новаторското мислене. Те не само ще увеличат възможностите на учениците да започнат и ръководят свой бизнес, но също така и да управляват собствения си живот и професионална кариера. Предприемаческите умения са ценни и на работното място, в обществото и в продължаващото обучение и учене.

Степен на изпълнение:

- 1 никак
- 2 взети предвид, но все още неразработени
- 3 в процес на разработване
- 4 изпълнени до определена степен
- 5 изпълнени

1. Предприемаческите компетентности (като смелост, новаторство, решаване на проблеми, креативност, умението как да се учи, поемането на рискове и т.н.) се подкрепят и насърчават чрез адекватни методи на обучение, започващи още в най-ранна детска възраст.
2. Предприемаческият дух и нагласи, насърчавани в учебните програми от най-ранна детска възраст, са още по-силно застъпени в гимназиалния етап и дават практически умения в допълнение към предприемаческия дух.
3. Стратегиите, политиките и управлението в ОП покриват широк спектър от компетентности, които са елементи от ОП, като например себепознание, умения за управление на кариерата и вътрешнофирмени предприемачески умения.
4. Стратегиите, политиките и управлението в подкрепа на ОП са елемент на общото образование във всички области и тематични полета в началното и средното образование, в контекста на личностното развитие, уменията за управление на кариерата и общите познания за икономиката и бизнеса.
5. Стратегиите, политиките и управлението в подкрепа на ОП във всички области и полета на професионалното образование и обучение (ПОО) са ориентирани към целите и съдържанието на разделите на ПОО – търговия, техника, услуги и т.н., по отношение на специалните им характеристики и условията на труд.
6. Предприемаческите компетентности насърчават интересите и мотивацията на отделната личност и предоставят стимули, инициативи и непрекъсната подкрепа за развиване на всички компетентности, свързани с предприемаческия дух.

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1. Не използвайте в ОП само традиционни методи на обучение.
2. Не организирате дейностите на ОП само в училище.
3. Не прекъсвайте и не наказвайте, ако някой допусне грешка.
4. Не мислете и/или не казвайте, че нещо е невъзможно.

КАТЕГОРИЯ 4: СЪДЪРЖАНИЕ И МЕТОДИ

Предприемачеството от вече споменатата холистична гледна точка, следва да бъде включено в съответните учебни планове, в кариерното образование и в учебните програми като се отчитат следните аспекти:

- Фокус върху напредъка и прехода, приемственост
- Създаване на повече връзки между отделните етапи
- Наблюдение на работното място
- Да се обръща внимание на таланта, потенциала и интересите на всеки
- Да се учат един от друг

Степен на изпълнение:

- 1 никак
- 2 взети предвид, но все още неразработени
- 3 в процес на разработване
- 4 изпълнени до определена степен
- 5 изпълнени

1. След написването на проекта е лесно да се пресметне частта, свързана с административните формалности.
2. Съдържанието на проекта включва предимно теми и подтеми от ОП и пряко се посочват стратегиите за прилагане на ОП.
3. Дейностите на ОП, които се провеждат от отговорните участници и заинтересовани страни, следват по същия начин стратегиите и политиките на правителството.
4. През периода на „създаването на бизнеса“ ще се разглеждат подробни доклади за осъществимостта и подкрепящи аргументи, които са изцяло под надзора на упълномощени длъжностни лица.
5. Дейностите на ОП бъдат подкрепяни с допълнителни ресурси от местни и регионални власти, които не могат да бъдат включени от партньорите по проекта.
6. При прилагането на обучителни и симулационни упражнения, ръководителите на проекти в областта на ОП са влезли във връзка с държавните служби, за да изразят ясна подкрепа със своите проектни формуляри за цялостното управление и следване на стъпките.
7. Съдържанието и методите на ОП са елемент от образованието и обучението на учителите и други участници и заинтересовани страни, които имат отношение към ОП.

1. Не подценявайте значението на прилагането на стратегията за кариерно образование в учебните програми.
2. Не възпрепятствайте ефективните дейности и проекти на ОП и изпълнението на стратегиите и политиките на ОП с пречки от административно или друго естество.
3. Не забравяйте да подобрявате съответните компетентности и нагласи по отношение на ОП на всички заинтересовани страни и участници в процеса чрез продължаващо образование и обучение и непрекъснато осмисляне.

КАТЕГОРИЯ 5: ОРГАНИЗАЦИОНЕН ПОДХОД

Ефективните дейности на ОП се нуждаят от организационни и структурни условия и рамки, които подкрепят новаторското и гъвкаво поведение на всички заинтересовани страни и участници. Това включва гъвкави учебни графици (предучилищно, средно, висше образование), сътруднически на училищата и външни доставчици на образователни услуги/партньори; обучаеми, наблюдение на работното място и организации, които предоставят услуги на училищата, които желаят да обучават своите ученици как да развият своята личност и компетентности и, като опция, да създадат свой собствен бизнес. Организационните въпроси, които трябва да подкрепят дейностите на ОП, могат да бъдат ефективни, единствено ако се отговарят на практиките, съдържанието и нагласите, които следва да бъдат подкрепяни и подобрявани.

Степен на изпълнение:

- 1 никак
- 2 взети предвид, но все още неразработени
- 3 в процес на разработване
- 4 изпълнени до определена степен
- 5 изпълнени

1. Политиките на ОП са най-вече подходящи за организационните нагласи и практики на ОП.
2. Проектите, които целят разпространението и развитието на ОП, са обичайно изпълнявани от организации, които са най-добрата опция за това.
3. Организационният подход за програмите и проектите по ОП може напълно да покрие всички етапи на образованието като предучилищно, начално, средно, висше и следгимназиално образование.
4. Гъвкавите графици на обучение са организирани с помощта на създадените учебни планове.
5. Организацията, която предоставя услуги на училищата, дават възможност на учениците да се обучават в тях и така съдействат за изграждане на по-добро разбиране как се създава собствен бизнес.

1. Не създавайте административни организационни условия, които да направят ОП невъзможно по принцип.
2. Не спирайте да проверявате, да разработвате и да променяте организационните рамки относно подкрепата на ОП от холистична и динамична гледна точка.

КАТЕГОРИЯ 6: УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ НА ОП

Някой трябва да носи отговорността за дейността и да има консенсус в групата кой какво прави. Трябва да има ясни цели, които могат да бъдат измерени, а факторите по-долу трябва внимателно да се следват. Най-важните аспекти са: постоянно оценяване, основано на данни, ясни стратегии за прилагането и постоянен анализ на ефективността, обвързана с целите, на всички етапи.

Степен на изпълнение:

- 1 никак
- 2 взети предвид, но все още неразработени
- 3 в процес на разработване
- 4 изпълнени до определена степен
- 5 изпълнени

1. Изискванията на отговорните за политиката относно дейностите и проектите на ОП са ясни и разбираеми.
2. Бюрократичните и административни формалности по отношение дейностите и проектите на ОП са приемливи и в добро съотношение.
3. Процесът и процедурите относно съдържанието и методологията на дадена дейност или проект са добре разработени.
4. Всяка нова дейност или проект на ОП се разработва като новаторски процес.
5. Съществуващите дейности и/или проекти са подобрени.
6. Очакваните резултати от дейностите и проектите на ОП са дефинирани така, че да увеличат максимално всички фактори от резултатите от ОП.
7. Изготвени са проектен план и график за дейността на ОП.
8. Качеството на дейностите и проектите се проверява, разработени са стандарти по качеството.

1	2	3	4	5
1	2	3	4	5
1	2	3	4	5
1	2	3	4	5
1	2	3	4	5
1	2	3	4	5
1	2	3	4	5
1	2	3	4	5

1. Не пропускайте една или повече стъпки в хода на процеса или дейността.
2. Не забравяйте да поставите ясни и измерими цели за всички дейности и проекти на ОП.

КАТЕГОРИЯ 7: ЛИЦА, КОИТО СА АНГАЖИРАНИ С ДЕЙНОСТТА В УЧИЛИЩЕТО

ОП в една образователна институция като училището, е ефективно и успешно, тъй като персоналът и ангажираните лица „живеят“ философията и нагласата за инициативност и креативност: „предприемачески дух“. Един от най-важните въпроси за създаване на обща атмосфера на предприемаческо поведение, лидерство, учене, преподаване, работни методи и методологии, е да се включат всички ангажирани лица в един общ процес на предприемаческо мислене и действие.

Степен на изпълнение:

- 1 никак
- 2 взети предвид, но все още неразработени
- 3 в процес на разработване
- 4 изпълнени до определена степен
- 5 изпълнени

1. Всички ученици са включени в работата с дейности на ОП.
2. Всички учители са включени в работата с дейности за О.
3. Всички учители са обучени и редовно посещават опреснителни курсове във връзка с ОП.
4. Ръководството на училището осигурява среда, която стимулира ОП.

1	2	3	4	5
1	2	3	4	5
1	2	3	4	5
1	2	3	4	5

1. Не допускайте дейностите на ОП да зависят само от ентузиазма на отделни лица.
2. Не допускайте включването на учителите в дейностите на ОП да бъде случайно.
3. Не допускайте включването на учениците в дейностите на ОП да бъде случайно.

КАТЕГОРИЯ 8: ПАРТНЬОРСТВА, МРЕЖИ И ЛИЦА, ОТ КОИТО СЕ НУЖДАЕТЕ ДОПЪЛНИТЕЛНО, ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ДЕЙНОСТТА

Предприемаческият дух се вижда на местата и в ситуациите, където предприемачите действат, работят и живеят. Това не винаги е така в училищата. По тази причина е необходимо сътрудничество между отделните лица, партньори и институции с организации и предприятия, като се осъществява контакт с предприемачите лично или чрез подобни дейности.

Степен на изпълнение:

- 1 никак
- 2 взети предвид, но все още неразработени
- 3 в процес на разработване
- 4 изпълнени до определена степен
- 5 изпълнени

1. Училището си сътрудничи с местни асоциации и компании във връзка с ОП.
2. ОП е част от пътеките на продължаващото учене. Следователно училището си сътрудничи с училища от различни образователни етапи.
3. Родителите са включени в дейностите на ОП.
4. Срещите на стратегическо и тактическо ниво се провеждат между училищните настоятелства, властите и представители от професионалния свят във връзка с ОП.

1. Не се фокусирайте върху един-единствен партньор или лице при ОП.
2. Не извършвайте дейности на ОП без сътрудничество с училища на различни образователни етапи.
3. Не работете по ОП без връзка с реалния живот.

КАТЕГОРИЯ 9: ВЪНШНИ ДОСТАВЧИЦИ НА ОБРАЗОВАТЕЛНИ УСЛУГИ/ПАРТНЬОРИ, КОИТО СА АНГАЖИРАНИ С ДЕЙНОСТТА

Външните партньори, специализирани в прилагането и изпълнението на дейности на ОП (например консултантски услуги и обучение) могат да подкрепят училищата и другите институции за формално образование да осъществяват ефективно дейности, проекти на ОП и да разработват и прилагат политики и стратегии в ОП/КО в училище.

Степен на изпълнение:

- 1 никак
- 2 взети предвид, но все още неразработени
- 3 в процес на разработване
- 4 изпълнени до определена степен
- 5 изпълнени

1. Активното участие на външни консултанти и експерти по ОП е част от дейностите, програмите и проектите на ОП.
2. Експертите са на разположение, т.е. приемат ученици в своите компании/офиси на посещение и/или за учебна практика на работното място.
3. Външните експерти се включват в планирането и разработването на дейности и проекти на ОП.
4. Училището използва външни професионалисти, които обучават учителите и учениците за изграждането на лични, социални и професионални умения.
5. Външните експерти активно си сътрудничат и комуникират с училищното ръководство, учителите и останалия персонал, който има отношение към ОП.

1. Не оставяйте отговорността за разработването и прилагането на дейността единствено на външните експерти.
2. Не допускат експертите самостоятелно да обучават учениците, учителите са обучени да го правят.
3. Не губете тясната връзка между училищните и извънучилищните дейности и програми, и програмите за единоредствие и обща ефективност.

ОП е продължителен процес и не трябва да се ограничава до училищното образование, а обхваща целия живот. Колкото на по-ранен житейски етап започне процесът на ОП/КО (в смисъла на умения за управление на кариерата), толкова по-ефективно ще бъде ОП/КО и толкова по-успешен ще бъде процесът на ОП/КО. ОП има многостранен обхват, който се отнася до териториални измерения (местен, регионален, национален, европейски...), житейски етапи (ранно семейно, ранно детско, училищно, след средно, висше и образование за възрастни) и различни области на живота (семейство, училище и извън него, групи от връстници, общо образование и ПОО, младежки клубове и асоциации, спортове, свободно време и др.)

Степен на изпълнение:

- 1 никак
- 2 взети предвид, но все още неразработени
- 3 в процес на разработване
- 4 изпълнени до определена степен
- 5 изпълнени

1. Към всички житейски етапи е насочена стратегия, политика или управленска концепция за ОП.
2. Всички области на живота (семейство, в и извън училище, групи от връстници, общо образование и ПОО, младежки клубове и асоциации, спортове, свободно време и др.) са обхванати от интегрирана стратегия, политика или управленска концепция за ОП.
3. Стратегията, политиката или управленската концепция за ОП да бъде разработена и да действа на национално, регионално и местно равнище.
4. Разработването и прилагането на стратегии, политики и управление в ОП се прави от всички заинтересовани страни и създатели на политики, които имат отношение към и/или отговарят за ОП в дух на общо разбирателство и процес на ангажираност относно опита и отговорностите на участващите лица и институции.
5. За изработването на стратегии, политики и управление в ОП съществуват мрежи, платформи на различни нива и в различни области, интегрирани в една обща стратегия за учене през целия живот, заетост, пазар на труда и социално включване, със споделени отговорности за специални области и акценти.
6. Стратегията, политиката и управлението на всички равнища и във всички области са ориентирани към целите и приоритетите на съответните европейски стратегии, инициативи и препоръки относно областите на загриженост, условията и предизвикателствата на национално, регионално и местно равнище.
7. Стратегията, политиката и управлението, отнасящи се до гореспоменатите аспекти, периодично се оценяват, проверяват и актуализират съобразно новите постижения, предизвикателства, нужди и изисквания на „гласа на потребителите“ в съответните области и полета.

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1. Не поставяйте фокуса на ОП само върху определени житейски етапи.
2. Не поставяйте фокуса на ОП само върху няколко институционални или отделни области.
3. Не гледайте на стратегическите, политическите и управленските подходи в ОП като отговорност на една или някои от заинтересованите страни без механизъм за комуникация, сътрудничество и координация между съответните и/или отговорните лица и институции.

КАТЕГОРИЯ 11: ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ

По принцип ОП е част от ученето през целия живот, което трябва да бъде непрекъснато във всички етапи, области и полета на образованието, работата и живота. Дейностите, мерките, проектите, програмите на ОП трябва да се съобразяват с този принцип, но могат да се структурират, организират и прилагат по съвсем различни начини съобразно условията на конкретните аспекти и подходи. Стратегиите, политиките и управлението в ОП трябва да разглеждат тези аспекти чрез холистичен подход, като се подкрепя както непрекъснатия, устойчив процес на ОП през всички етапи на живота във всички области, така и индивидуалният фокус в зависимост от нуждите и изискванията на отделните хора, организации, региони и т.н.

Степен на изпълнение:

- 1 никак
- 2 взети предвид, но все още неразработени
- 3 в процес на разработване
- 4 изпълнени до определена степен
- 5 изпълнени

1. Продължителността на мерките на ОП/КО е съобразена с целите и задачите на стратегиите, политиките и управлението като цяло, и по отношение на различните измерения, области и етапи на ОП/КО по-конкретно.
2. За различните цели и задачи, целеви групи съществуват различни подходи, мерки и дейности с различни измерения и продължителност, интегрирани в общ стратегически, политически и управленски процес.
3. Мрежите, платформите и координационният механизъм осигуряват съответствието между целите и задачите на стратегиите, политиките и управлението, нуждите и изискванията на потребителите и целевите групи, и вида и продължителността на дейностите, мерките, програмите и др. на ОП/КО.
4. Съществува широк обхват от дейности, програми и проекти на ОП, съответстващи на разнообразния потенциал, ресурси, компетентности и възможности при различни ситуации и обстоятелства.

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1. Не предлагайте един единствен тип ОП с установена продължителност за всички области, етапи и измерения на ОП.
2. Не включвайте всички ученици в програми и проекти на ОП, без оглед на индивидуалния потенциал и условията.
3. Не принуждавайте всички учители и другия персонал да участва в същите дейности, програми и проекти, без оглед на техните компетентности, интереси и потенциал, да преподават и да обучават по предприемачество.

КАТЕГОРИЯ 12: РЕСУРСИ, ФИНАНСИРАНЕ

Стратегиите, политиките и управлението не могат да бъдат ефективни и не са сериозни без наличието на концепция за осигуряване на достатъчно ресурси и начини на финансиране на всички дейности, мерки, програми и др. на ОП.

Това е главната задача на обществената отговорност към образованието, заетостта, социалното включване..., но също така и предизвикателство към интегрирането на всички заинтересовани страни, организации и институции, като социалните партньори, обществените служби по заетостта, компаниите, неправителствените организации и др. – в този процес.

Степен на изпълнение:

- 1 никак
- 2 взети предвид, но все още неразработени
- 3 в процес на разработване
- 4 изпълнени до определена степен
- 5 изпълнени

1. Размерът на ресурсите като цяло е в добро съотношение с целите и задачите, описани в категория 1.
2. Размерът на ресурсите е в добро съотношение с измеренията и обхвата – регионален, етапи, области на живота – описани в категория 10.
3. Начинът на финансиране е в добро съотношение с продължителността на дейностите, мерките и програмите на ОП, описани в категория 11.
4. Съществува добро съчетание на обществени и частни ресурси и финансиране, включващо съответните отговорни заинтересовани страни, създателите на политиките, институциите на всички равнища и от всички области.
5. Съществува устойчива, дългосрочна перспектива на финансиране за основните дейности, мерки и програми на ОП/КО.
6. Има официални договори с подкрепящите или спонсориращите партньори и др.
7. Има споразумения с подкрепящите партньори, които отговарят на продължителността и измерението на дейностите, програмите и проектите на ОП.

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1. Не правете стратегии, политики и др. за ОП/КО без достатъчно ресурси и финансиране.
2. Не разчитайте само на подкрепа от обществени източници като финансиране от централната или регионалната власт.
3. Не губете ясната връзка между финансовите вложения и очакваните резултати от дейностите на ОП, свързани с целите и задачите им.

© „Образованието по предприемачество и професионалният свят”, Мрежа „Коменски”

Партньори:

Styrian Association for Education and Economics, Austria (Co-ordinator)

Junior Achievement Bulgaria, Bulgaria

Lisbeth Højdal, Denmark

ΕΛΛΗΝΟΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ - Ellinogermaniki Agogi, Greece

Eurocultura, Italy

Municipality of ,s-Hertogenbosch, The Netherlands

The Fundación Red Andalucía Emprende, Spain

Escuela de Alta Dirección y Administración, Spain

Göteborg Region Association of Local Authorities, Sweden

Istanbul Commerce University, Turkey

<http://www.ee-wow.net>

Editors: Peter Härtel / Michaela Marterer STVG, Austria

Graphic design and Layout: SL Multimedia GmbH, Studio Lannach, Austria

Printed May 2013

Lifelong
Learning
Programme

С подкрепата на Програма „Учене през целия живот” на
Европейския съюз
510354-LLP-1-2010-1-AT-COMENIUS-CNW

Този проект е финансиран с подкрепата на Европейската комисия. Настоящата публикация отразява единствено възгледите на автора и Комисията не носи отговорност за начина, по който може да бъде използвана съдържащата се информация.

Нашата визия е да подпомагаме младежите в Европа да се справят с живота си в професионалния свят чрез образование по предприемачество.

Младежта на Европа е бъдещето на Европа.

Подкрепата за младите хора при прехода от училище към професионалния свят има образователни, социални и човешки измерения. Стратегическата цел 4 в „Образование и обучение 2020“ на Европейския съюз включва предприемачеството. То е също една от ключовите компетентности в Европейската референтна рамка.

Партньорската мрежа „Образованието по предприемачество и професионалният свят“ (EE & WOW) съчетава предприемаческия дух, уменията за управление на кариерата и прехода към професионалния свят през перспективата на образованието, заетостта и социалните дейности. Продуктите от дейността на мрежата са ясно фокусирани препоръки – „Съвети какво да се прави и какво да не се прави“ в образованието по предприемачество като отправен инструмент за самооценка.

Препоръките са адресирани към работещите в училищата и образователните и други институции, както и към заинтересованите страни, създателите на политики, властите на местно, регионално, национално и европейско равнище.

Използването на този инструмент спомага за подобряване на педагогическата работа в подкрепа на младежите, за да развият своите предприемачески компетентности за успешен преход от училище към професионалния живот.

